

Kompetenshöjande åtgärder i livsmedelskontrollen

Livsmedelsverkets uppdrag att genomföra
åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin

2017-09-25

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Bakgrund.....	3
2.1 Livsmedelsstrategin	3
2.2 Regeringsuppdrag	3
3. Beskrivning av uppdraget	4
3.1 Inriktning.....	4
3.2 Livsmedelsverkets tolkning av uppdraget.....	4
3.3 Prioriteringar	5
4. Genomförande.....	7
4.1 Aktiviteter 2017	7
4.1.1 E-utbildning för kontroll av fisk	7
4.1.2 E-utbildning för kontroll av fusk	7
4.1.3 Kontrollprojekt fuskbekämpning	8
4.1.4 Utvecklad kontroll inom området snabb varning	8
4.1.5 E-handelsprojekt	8
4.1.6 Utvecklad kontroll inom e-handel.....	9
4.1.7 E-utbildningar Basutbildning.....	9
4.1.8 Samordning av huvudkontorskontroller.....	11
4.2 Inriktning och aktiviteter 2018-2019	11
4.2.1 Inriktning på åtgärder.....	11
4.2.2 Åtgärder för att förbättra primärproduktionskontrollen	11
4.2.3 Förändrad kontrollkultur – god kontrollsed	12
4.2.4 Utreda ytterligare möjligheter att förenkla för företagen	12
4.3 Budget.....	13
5. Uppföljning.....	13
5.1 Redovisning av regeringsuppdrag.....	13
5.2 Intern uppföljning	13

2017-09-25

1. Sammanfattning

Regeringen har fattat beslut om ”En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet”.

Inom ramen för Livsmedelsstrategins åtgärdsplan har Livsmedelsverket fått ett regeringsuppdrag; regeringsbeslut N2017/01028/SUN den 9 februari 2017, att utveckla stödet till den offentliga livsmedelskontrollen i landet genom kompetenshöjande åtgärder och stödjande verktyg vid genomförande av den offentliga livsmedelskontrollen. Information om relevanta bestämmelser och tillhörande stöd kan inom ramen för uppdraget utvecklas för att möta företagens behov.

En delredovisning av uppdraget ska lämnas senast den 1 oktober 2017 och en slutredovisning ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 februari 2020. Livsmedelsverket får för uppdragets genomförande använda högst 10,5 miljoner kronor under 2017–2019.

Livsmedelsverket har valt att arbeta inom följande strategiska områden som inriktning på uppdraget:

1. Förändrad kontrollkultur
2. Skapa system för likvärdighet
3. Förenkla för företagen

För att skapa en positiv utveckling inom dessa områden satsar Livsmedelsverket på följande åtgärder under åren 2017-2019:

- Ett e-utbildningspaket med basutbildningar för att kunna förändra kontrollkulturen och verka för en god kontrollsed.
- E-utbildningar inom strategiskt viktiga sakfrågor såsom kontroll av fisk, fusk och e-handel samt nationellt system för snabba varningar.
- Samordnade kontroller för ökad kompetens och förbättrad kontrollmetodik inom vissa områden såsom exempelvis e-handel, huvudkontorskontroller och fusk.
- Åtgärder för att förbättra primärproduktionskontrollen.
- Utveckling av god kontrollsed.
- Utredda ytterligare möjligheter att förenkla för företagen.

Även andra åtgärder kan bli aktuella inom ramen för de strategiska områden som Livsmedelsverket valt som inriktning.

2017-09-25

2. Bakgrund

2.1 Livsmedelsstrategin

Regeringen har fattat beslut om ”En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet (prop. 2016/17:104)”.

Livsmedelsstrategin är en plattform som anger inriktningen för politiken fram till 2030 för att skapa långsiktighet och stabilitet i livsmedelskedjan. Grunden är att strategin ska skapa sysselsättning, hållbar tillväxt och kollektiva nyttigheter och bidra till en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion i Sverige även i framtiden.

Det övergripande målet för livsmedelsstrategin ska vara en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet.

Strategin omfattar tre strategiska områden:

- Regler och villkor
- Konsument och marknad
- Kunskap och innovation

Regeringen gör bedömningen att dessa områden väl sammanfattar inom vilka områden som insatser krävs för att skapa en stärkt konkurrenskraft för livsmedelskedjan och för en ökad livsmedelsproduktion.

2.2 Regeringsuppdrag

För att uppnå målen i strategin har regeringens presenterat en handlingsplan som innehåller åtgärder inom de områden som pekas ut i strategin. Åtgärderna faller exempelvis ut som regeringsuppdrag för myndigheter som verkar inom livsmedelskedjan.

Livsmedelsverket har via regeringsbeslut N2017/01028/SUN den 9 februari 2017 fått i uppdrag att utveckla stödet till den offentliga livsmedelskontrollen i landet genom kompetenshöjande åtgärder och stödjande verktyg vid genomförande av den offentliga livsmedelskontrollen. Information om relevanta bestämmelser och tillhörande stöd kan inom ramen för uppdraget utvecklas för att möta företagens behov.

En delredovisning av uppdraget ska lämnas senast den 1 oktober 2017 och en slutredovisning ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 februari 2020. Livsmedelsverket får för uppdragets genomförande använda högst 10,5 miljoner kronor under 2017–2019.

2017-09-25

3. Beskrivning av uppdraget

3.1 Inriktning

Livsmedelsstrategin syftar till att skapa stärkt konkurrenskraft i livsmedelskedjan och bidra till en långsiktig och hållbar ökning av svensk livsmedelsproduktion. Detta ska på sikt kunna öka sysselsättningen i landet inom livsmedelsbranschen.

Uppdraget om kompetenshöjande åtgärder i livsmedelskontrollen främjar det mål som är satt för det strategiska området Regler och villkor:

”Utformningen av regler och villkor ska stödja målet om en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja där produktionen ökar. Detta genom ändamålsenliga skatter och avgifter, regelförenklingar, administrativa lättnader och andra åtgärder för att stärka konkurrenskraften och lönsamheten bör främjas för att skapa ett förtroendefullt klimat mellan kontrollmyndigheter och de som är föremål för kontrollen.”

Följande inriktning pekas ut i livsmedelsstrategin:

- Förenkling för företag - arbetet med att förenkla för företagen bör fortsatt ges hög prioritet då det gäller regler och villkor.
- Lättillgänglig information och service från myndigheter för företag för att de regler och villkor som rör företagande bör fortsätta att utvecklas.
- Utveckling och samordning av den offentliga kontrollen av företag i livsmedelskedjan bör fortsätta. Den offentliga kontrollen bör vara likvärdig i hela landet och präglas av hög kompetens. Kontrollen bör, så långt som möjligt, vara samordnad och innebära en så liten störning i den ordinarie verksamheten för företagaren som möjligt. En god kunskapsnivå och ett gott informationsutbyte bör främjas för att skapa ett förtroendefullt klimat mellan kontrollmyndigheter och de som är föremål för kontrollen.

3.2 Livsmedelsverkets tolkning av uppdraget

I Livsmedelsverkets uppdrag ingår att utveckla stödet till den offentliga livsmedelskontrollen i landet genom kompetenshöjande åtgärder och stödjande verktyg vid genomförande av den offentliga livsmedelskontrollen. Detta bör kopplas samman med inriktningen som anger att kontrollen bör utvecklas för att bli likvärdig och präglas av hög kompetens. Kontrollmyndigheter bör också kunna skapa ett förtroendefullt klimat och ha ett gott informationsutbyte med de företag som kontrolleras.

Inom ramen för uppdraget ingår också att Livsmedelsverket ska kunna utveckla bland annat information för att möta företagans behov.

2017-09-25

Livsmedelsverket har identifierat följande tre viktiga inriktningar på uppdraget

- 1. Förändrad kontrollkultur*
Kontrollen bör präglas av förståelse för företagarens situation vid en kontroll och i de kontakter som sker mellan företag och myndigheter. Uppdraget som kontrollmyndigheter har ska fortsatt vara att kontrollera lagstiftningens efterlevnad, men utifrån aspekten att de flesta företag vill göra rätt, och därför bör det tydligare utvecklas hur kontroll och stöd till företagaren kan samverka.
- 2. Skapa system för likvärdighet*
Livsmedelsverket behöver ta ett större ansvar för att påverka kontrollen genom ökad styrning och vägledning. Att styra kontrollen innebär att leda kontrollen i rätt riktning och visa vad som ska prioriteras. Det innebär också att ta en aktiv del i att utveckla kontrollen på olika sätt. Vägledningen av kontroll bör inriktas så att system skapas för likvärdighet istället för vägledning i enskilda kontrollfrågor.
- 3. Förenkla för företagen*
Företagens behov av information och stöd bör beaktas i större utsträckning än tidigare. Detta kan delvis uppnås genom en förändrad kontrollkultur. Dessutom bör insatser ske för att stärka kontrollen inom de områden där livsmedelskontrollen idag är svag. Detta eftersom en eftersatt kontroll inom vissa områden skapa öppningar för ojämna konkurrensvillkor. Exempel på sådana områden är e-handel med livsmedel.

Uppdraget tangerar flera andra av Livsmedelsverkets uppdrag såsom uppdraget att utveckla digitala tjänster för företag inom livsmedelskedjan (N2017/0476/DL) som bedrivs i samarbete med Jordbruksverket och Tillväxtverket och som också ska genomföras inom ramen för Livsmedelsstrategin.

3.3 Prioriteringar

Som underlag för prioriteringar har främst följande rapporter använts:

- Livsmedelsverkets rapport 2016; ”Livsmedelskontrollen - Utveckling, brister och förbättringsförslag”, dnr 2016/03103
- Livsmedelsverket och Jordbruksverkets rapport ”Rapport för regeringsuppdrag angående den offentliga kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen”, dnr 2015/08142

Rapporterna har legat till grund för att identifiera de problem som livsmedelskontrollen har idag och som kan upplevas som negativa ur ett företagarperspektiv.

2017-09-25

”Livsmedelskontrollen - Utveckling, brister och förbättringsförslag”

Enligt 12 a § förordningen (2009:1426) med instruktion till Livsmedelsverket ska myndigheten senast den 30 september varje år redovisa hur livsmedelskontrollen i landet kan utvecklas och förbättras. Redovisningen ska också omfatta de brister i kontrollen som Livsmedelsverket har identifierat och beskriva hur de kan åtgärdas.

Livsmedelsverket följer upp hur kontrollmyndigheterna bedriver sin verksamhet främst genom den årliga inrapporteringen av kontrollresultat, men också via de revisioner som Livsmedelsverket och länsstyrelserna utför i enlighet med artikel 4.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd. Även EU-kommissionens granskningsorgan DG SANTE, Directorate F (före detta Food and Veterinary Office, FVO numera förkortat SANTE F) granskar med jämna mellanrum hur kontrollen i Sverige bedrivs. Resultaten från dessa sammanställs och analyseras i den rapport som nämns ovan.

Utifrån de analyser som gjorts i rapporten kan följande konstateras missgynna företagen:

- Kontrollen utförs inte i tillräcklig omfattning vid vissa myndigheter.
- Kontrollen är inte alltid riskbaserad.
- Kontrollen är inte likvärdig.
- Kontrollmyndigheterna saknar resurser och kompetens.

För att förbättra kontrollen i Sverige på ett sätt som gynnar företagen så behöver åtgärderna koncentreras kring att öka likvärdigheten och öka kompetensen hos kontrollpersonalen.

”Rapport för regeringsuppdrag angående den offentliga kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen”

Regeringen gav 2015 Livsmedelsverket och Jordbruksverket i uppdrag att gemensamt analysera den offentliga kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen och vid behov föreslå förändringar. Arbetet skedde i dialog med länsstyrelserna.

Arbetet redovisades i en rapport i december 2016 och utifrån de analyser som gjorts i rapporten kan följande konstateras missgynna företagen, framför allt i primärproduktionsled:

- Kontrollen är inte riskbaserad i sin helhet.
- Kontroll genomförs inte regelbundet och inte alltid så ofta som det är lämpligt.
- Kontrollen är inte enhetlig i praktiken.
- Kontrollen ger inte avsedd effekt och är därmed inte ändamålsenlig.

2017-09-25

I rapporten föreslogs flera åtgärder som på sikt ska kunna gynna primärproduktionskontrollen. Följande åtgärdsförslag bedöms kunna skapa ett mervärde för företagen:

- Utveckla och förenkla riskklassificeringsmodellen
- Nationell kontrollplanering
- Förtydligad vägledning om registrering

4. Genomförande

4.1 Aktiviteter 2017

4.1.1 E-utbildning för kontroll av fisk

Beskrivning

Kontrollen av fisk behöver göras mer likvärdig och rättssäker. Sverige har fått kritik från SANTE F rörande utförandet av kontroller, något som kan skapa problem vid exempelvis export av fisk till tredje land. Att kontroll inte bedrivs likvärdigt ger en icke konkurrensneutral situation för företag. Utbildningen tas fram under 2017 för lansering 2018

Önskvärd effekt

Genom att skapa en digital utbildning som beskriver hur fiskkontroller ska utföras kommer fler kontrollanter (inspektörer och veterinärer) att ha möjlighet att genomföra utbildningen och i och med detta få en gemensam kunskapsgrund av hur kontroll ska bedrivas inom området. Detta kommer att gynna företagen då kontrollen kommer att bli mer likvärdig.

4.1.2 E-utbildning för kontroll av fusk

Beskrivning

Fusk inom livsmedelskedjan skapar ojämna konkurrensvillkor och fusk bör därför bekämpas. Utbildningen tas fram under 2017 för lansering 2018.

Önskvärd effekt

Kontroll av fusk kräver en kompetens som går utöver den kompetens som många kontrollmyndigheter har. Att utföra kontroller för att se till att fusk upptäcks och beivras är ett prioriterat område av Livsmedelsverket. Utbildningen kommer att höja kompetensen hos kontrollanter för att möjliggöra att kontroll utförs på ett effektivt sätt och med rätt metodik som möjliggör upptäckt av fusk. Detta kommer att gynna företagen då kontrollen kommer att bli mer likvärdig och öka möjligheten för kontrollanter att upptäcka fusk som skapar ojämna konkurrensvillkor.

2017-09-25

4.1.3 Kontrollprojekt fuskbekämpning

Beskrivning

Fusk inom livsmedelskedjan skapar ojämna konkurrensvillkor och fusk bör därför bekämpas. Kontrollprojektet kommer att genomföras med syfte att kontrollera fusk inom området samt verifiering via provtagning och analys av djurslag med inriktning på viltkött.

Önskvärd effekt

Livsmedelsverket kommer att få en aktuell bild av efterlevnaden på viltköttområdet för att kunna sätta in rätt resurser och åtgärder för att bekämpa fusk.

4.1.4 Utvecklad kontroll inom området snabb varning

Beskrivning

Övervakning, information och kunskapsuppbyggnad. Livsmedelsverket avser att börja använda ett nationellt system för att utbyta information mellan myndigheter i livsmedelskedjan. Ambitionen är att systemet som ska användas är en s.k. regional modul inom RASFF-systemet, det webbaserade meddelandesystem som idag används av EU:s medlemsländer, som kan användas på nationell nivå. Systemet ska börja användas från och med år 2018. Utbildning för personal på kontrollmyndigheter håller på att tas fram. Utbildning av personal ska påbörjas under 2017.

Önskvärd effekt

Att kontrollmyndigheter snabbt och effektivt underrättar varandra vid upptäckt av osäkra livsmedel som spridits utanför en kontrollmyndighets räckvidd. Det skulle till exempelvis vara ärenden där ätfärdiga produkter behöver återkallas från marknaden på grund av höga halter *Listeria*. Systemet möjliggör snabbare informationsspridning och myndighetsåtgärder samt bidrar till likvärdig kontroll genom att myndigheterna använder samma kriterier för att sända ett meddelande. Dessutom kan samordnade nationella kontrollinsatser ske snabbt. Arbetet bidrar även till en förenkling för företagen då kontrollmyndigheters agerande kommer att kunna ske snabbare och deras bedömningar att vara mer förutsägbara.

4.1.5 E-handelsprojekt

Beskrivning

Livsmedelsverket deltar i ett gemensamt EU-kontrollprojekt som stärker kompetens och kunskap när det gäller kontroll av e-handel med livsmedel. E-handeln växer och fler och fler företag ansluter till e-marknaden. För att konkurrensvillkoren ska vara likvärdiga för alla företag så krävs att kontroll utförs även av e-handel. Kontroll av e-handel kräver specialkunskap och därför är det viktigt att Livsmedelsverket ökar sin kompetens inom detta område. Projektet kommer att genomföras under 2017.

2017-09-25

Önskvärd effekt

Kontroll av e-handel med livsmedel får en välbehövlig skjuts. Det är angeläget att ett övervakningsarbete av livsmedelshandeln på nätet initieras av Livsmedelsverket för att vi i Sverige kommer igång med en effektiv kontroll av e-handel. Detta för att skapa likvärdiga konkurrensvillkor för företag.

4.1.6 Utvecklad kontroll inom e-handel*Beskrivning*

Efter deltagande i EU-kommissionens gemensamma kontrollprojekt kommer kontrollen av e-handel med livsmedel i Sverige att utvecklas vidare. Livsmedelsverket startar, utvecklar och strukturerar den planerade övervakningsfunktionen och utvecklar instruktioner för hur den information som funktionen samlar in på nätet överförs till landets kontrollmyndigheter på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Detta kommer att starta upp 2017 och fortsätta utvecklas under 2018 och 2019.

Önskvärd effekt

Det är angeläget att ett övervakningsarbete av livsmedelshandeln på nätet initieras av Livsmedelsverket för att vi i Sverige kommer igång med en effektiv kontroll av e-handel. Detta för att skapa likvärdiga konkurrensvillkor för företag.

4.1.7 E-utbildningar Basutbildning*Bakgrund*

Det saknas en gemensam och anpassad utbildning i livsmedelskontroll för kontrollpersonal i Sveriges samlade livsmedelskontroll. Tillsyn och kontroll är krävande uppgifter med stort ansvar, där det allmännas behov av skydd ska ställas mot enskildas intressen och rättssäkerhet. För detta krävs att kontrollpersonal har ändamålsenlig kompetens.

Livsmedelskontrollen i Sverige är en månghövdad organisation. Detta i kombination med frånvaro av gemensam utbildning för kontrollpersonal skapar utrymme för olikheter i arbetssätt, förhållningssätt och ambitioner. Kontrollen blir inte likvärdig vilket ger negativa effekter för företag.

Frånvaro av anpassad kontrollutbildning medför att kontrollpersonal tvingas lära sig under arbetets gång, och är trainees under en betydande tid samtidigt som de många gånger förväntas göra jobbet fullt ut. Detta kan medföra en otrygghet hos kontrollpersonalen, och risken för att göra fel kan inte anses vara obetydlig. Otrygghet och osäkerhet gynnar vare sig de individer som ska jobba under dessa förhållanden, eller företagen. Det är heller inte bra för kontrollsystemets effektivitet, trovärdighet och stabilitet.

2017-09-25

Beskrivning

Livsmedelsverket kommer att starta upp en gemensam och anpassad basutbildning i livsmedelskontroll som syftar till att få kontrollpersonal med gemensamma ”ingångsvärden”. Det gäller förhållningssättet till uppdraget, adekvat kunskap och arbetssätt (metodik). Med en skraddarsydd utbildning minskar problemet med att kontrollpersonal endast lär sig ”under resans gång” och att man lär sig olika. Nyttan ligger i kunnigare, säkrare och tryggare kontrollpersonal, vilket i sin tur förbättrar för företagen. Det skapar också nytta för konsumenterna samt ett stabilare och effektivare kontrollsystem.

Basutbildningens syftar till att ge grundläggande kompetens i att utföra livsmedelskontroll samt till att deltagaren ska bli trygg i sin myndighetsroll och professionell i sin yrkesroll. Utbildningen ska vara skraddarsydd för livsmedelskontrollens behov och ges för personer med lämplig naturvetenskaplig eller yrkesteknisk utbildning som börjar i livsmedelskontrollen.

Utbildningen syftar ytterst till en bra livsmedelkontroll. Den innefattar därför sådana delar som är av direkt betydelse för kvaliteten (teknisk och upplevd) på kontrollen:

1. Synen på, och förhållningssättet till, uppdraget livsmedelskontroll.
2. Kunskap om livsmedelslagstiftningen och om faror och risker.
3. Bra kontrollmetodik är viktig både för kontrollens tekniska kvalitet och för hur människor upplever mötet med kontrollen. En bra kontrollmetodik innefattar därför såväl metoder för att undersöka sakförhållanden, som tillvägagångssätt för bemötande och samtal (kommunikation). Också metodik för andra arbetsuppgifter kan ingå såsom handläggning eller upprätta beslut, då sådana uppgifter är av betydelse för den enskilde.

Basutbildningen är uppdelad i olika block enligt följande:

- Inspektionsmetodik – utbildningen tas fram och lanseras under 2017
- Uppdraget - utbildningen tas fram under 2017 för lansering 2018
- Faror och risker - utbildningen tas fram under 2017 för lansering 2018
- Lagstiftning - utbildningen tas fram under 2018 för lansering 2019
- Samordning - utbildningen tas fram under 2018 för lansering 2019

Eventuellt kan ytterligare delar bli aktuella.

Basutbildningen görs i huvudsak som e-utbildning. På detta sätt finns den ständigt tillgänglig och kan på så sätt kontinuerligt, och efter behov, vara den gemensamma ingången för ny kontrollpersonal. Den kan också genom att alltid vara tillgänglig fungera som kalibrering då befintlig personal kan gå kursen med några års mellanrum.

2017-09-25

Önskvärd effekt

Genom att skapa en gemensam plattform för samtlig kontrollpersonal kommer Livsmedelsverket att på sikt kunna arbeta för en förändrad kontrollkultur. Detta kommer att leda till mervärde för företagen bland annat genom en mer likvärdig livsmedelskontroll och en kontroll som upplevs som professionell.

4.1.8 Samordning av huvudkontorskontroller*Beskrivning*

Kontroll av huvudkontor bedrivs av flera olika kontrollmyndigheter. Livsmedelsverket driver en grupp som ska samordna kontrollen för de större branscherna och se till så att kontroller sker på ett likartat sätt. Samordningsgruppen startades upp 2017 och arbetet kommer att fortsätta samt utvecklas under 2018 och 2019.

Önskvärd effekt

Gemensam inriktning och prioriteringar av huvudkontorskontroller i landet vilket kommer att skapa likvärdighet för de större företagen inom framför allt detaljhandelsbranschen.

4.2 Inriktning och aktiviteter 2018-2019**4.2.1 Inriktning på åtgärder**

Flertalet av aktiviteterna som nämns ovan kommer att fortsätta bedrivas 2018 och 2019. Livsmedelsverket planerar även för andra åtgärder för att stärka upp de identifierade strategiska områdena:

1. Förändrad kontrollkultur
2. Skapa system för likvärdighet
3. Förenkla för företagen

Områdena kommer att utgöra inriktningen vid val av konkreta aktiviteter i planeringsprocessen 2018 och 2019.

Vissa identifierade aktiviteter är dock redan planerade utifrån tidigare utredningar som visat på kontrollens brister.

4.2.2 Åtgärder för att förbättra primärproduktionskontrollen

Livsmedelsverket och Jordbruksverkets analys av den offentliga kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen identifierade ett antal åtgärder som bedöms kunna förbättra primärproduktionskontrollen i Sverige. Delar av dessa åtgärder bedöms ge positiva effekter för företag, bland annat genom ökad likvärdighet, och bör därför prioriteras. Inom ramen för uppdraget att förbättra primärproduktionskontrollen så planerar Livsmedelsverket att genomföra följande åtgärder:

2017-09-25

- Utveckla och förenkla riskklassificeringsmodellen
- Nationell kontrollplanering
- Förtydligad vägledning om registrering

För genomförande av åtgärdsförslag behöver även resurser avsättas vid Jordbruksverket samt delvis också vid Statens veterinärmedicinska anstalt. Länsstyrelserna behöver avsätta resurser för dialog med de centrala myndigheterna.

4.2.3 Förändrad kontrollkultur – god kontrollsed

Beskrivning

Inom livsmedelskontrollen ryms idag många olika kompetenser och bakgrunder. Det saknas enhetlig grundutbildning för inspektörsyrket, och även på veterinärsidan saknas grundläggande utbildning om rollen som myndighetsperson. Sannolikt är detta en av många orsaker till varför livsmedelskontrollens utförande upplevs som spretig och ojämn mellan myndigheter eller individer inom kontrollen. Det saknas också guider eller vägledning kring hur den enskilde kontrollanten bör uppträda vid kontroll i olika situationer, en beskrivning över olika kontrollmetoder och hur kontrollanten bör välja mellan olika metoder beroende på situation, verksamhet och lagstiftning. I avsaknad av gemensamma riktlinjer för detta utvecklas egna arbetssätt, egna synsätt på kontrollen som funktion och egna metoder att utföra kontroll hos landets kontrollmyndigheter. En enhetlig kontrollpraxis eller god kontrollsed för livsmedelskontroll skulle kunna åtgärda en del av bristerna med likvärdigheten genom att sätta en standard för kontrollantens uppförande och utförande av livsmedelskontroll.

Önskvärd effekt

Att etablera en god kontrollsed inom livsmedelskontrollen, en uppsättning riktlinjer som rör både uppförande och det professionella samtalet vid operativ kontroll samt utförandet av kontrollen genom att tydligare vägleda kring vilka kontrollmetoder som bäst lämpar sig för olika situationer, det vill säga vilka arbetssätt som är effektiva och framgångsrika. Genom god kontrollsed blir utförande av kontroll mer enhetligt, mer effektiv och mer sammanhållet vilket också stärker varumärket livsmedelskontroll.

4.2.4 Utredda ytterligare möjligheter att förenkla för företagen

Som ovan nämnts bör företagens behov av information och stöd beaktas i större utsträckning än tidigare, vilket delvis kan uppnås genom en förändrad kontrollkultur. Verket behöver dock undersöka vilka ytterligare åtgärder kan vidtas för att förenkla för företagen och avser därför att utreda denna fråga. Det skulle bl.a. kunna röra frågor som handlar om kommunikationen med och informationen till företag.

2017-09-25

4.3 Budget

Livsmedelsverket kommer inom ramen för uppdraget att använda följande medel:

År	Medel (kronor)
2017	2 500 000
2018	3 500 000
2019	4 500 000

5. Uppföljning

5.1 Redovisning av regeringsuppdrag

Slutredovisningen av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 februari 2020.

Livsmedelsverket kommer att löpande att redovisa det pågående arbetet och ha en dialog med berörda aktörer såsom kontrollmyndigheter och företag genom bland annat:

- Länsmöten och myndighetsdagar (kommuner och länsstyrelser)
- Branschmöten (regelbundna träffar med köttbranschen, detaljhandelsbranschen och äggbranschen)
- Information via Livsmedelsverkets websida

5.2 Intern uppföljning

Uppföljning av uppdraget kommer att ske löpande inom ramen för Livsmedelsverkets ordinarie uppföljning av verksamheten.